

HP- insändaren

Vi har noterat att andra tidningar inom Stampen Media står för en öppen kritik av centralmaktens agerande i vindkraftsfrågan.

Göteborgsposten, som också utgår från oberoende liberal värdegrund, har helt andra välgrundade åsikter i nedanstående artikel.

<https://www.gp.se/ledare/vindkraftens-ljudliga-baksida-1.27748258>

Således tvärt emot HP:s rigida inställning, missledande och blockerande agerande. Senast genom att inte införa vår replik till Göran Sidén. Härmed framkom inte vetenskapliga fakta som måste ligga grund för bedömningen av vindkraftens hållbarhet o hälsorisker för hallänningarna. Vi har minst tre ytterligare sådan blockeringar där vindkraftsbranschen och politiska partier getts företräde.

Frågan har också en geopolitisk dignitet om hur långt andra länder ska få idka landgrabbing i svenska kulturbygder. Vi ser just nu en rush på inkommande prospekt i Sverige, därför att Tyskland är fullbyggt och medborgarna tröttnat på statens agerande, medan naturen i Sverige är gratis. EU o regeringen har bestämt att andra länder kan tillgodogöra sig Sveriges överskott för att kunna klara sina egna krav på förnybar energi. På bekostnad av svenskarnas livskvalitet samt effekter på klimat, ekosystem, biodiversitet o skogsnäringen. <https://www.document.no/2020/05/10/tysklands-gronne-energikrise-forverrer-seg/>

Regeringen (Naturvårdsverket och Energimyndigheten) har i princip utlovat att antalet TWh per år i Sverige skall fyrdubblas, från idag 25 TWh till 100 TWh per år. Enligt uppgift sägs Kina redan dominera 20 % av den norrländska vindkraften. (Borring, Kurirengruppen, nedan). Kinesiskt kärnkraftsbolag är medlem och agerar inom branschorganisationen Svensk Vindenergi.

Per Lindwall, Realtid (Nedan), är exempel på andra media som genomskådat centralmakten o nämner investeringar på 190 Miljarder, ekonomisk katastrof o risk för att markägarna får efterräkningar för att återställa miljön. Svensk Vindenergi nämner 80 Miljarder varav endast 3 Miljarder är svenska.

HP:s agerande stödjer således den internationellt dominerade vindkraftsbranschen, regeringen, länsstyrelserna o domstolarnas arbete för att bereda väg för fortsatt landgrabbing, innan en nödvändig riskanalys genomförts enligt Kap 6 Miljöbalken. Här krävs medverkan av oberoende vetenskapsmän o allmänheten.

Boströms analys av centralmaktens agerande är helt korrekt. Myndigheter och departement har konsekvent mörklagt och egensinnigt avvisat vetenskapliga fakta. Tre rapporter visar att tillämpad beräkningsmodell är utvecklad för markbundna ljudkällor som underskattar det lågfrekventa ljudet med 8 dBA. Uppsala Universitet redovisade redan 2014 frekventa perioder med höga ljudnivåer (AM) och föreslog sänkning av gränsvärdet med 5 dBA. Detta avvisades av Naturvårdsverket utan motivering, trots stöd av internationell forskning.

Detta är oacceptabelt i en modern rättsstat.

Sömnstudien i Göteborg gav klart stöd för att vindkraftsljud har specifik sömnstörande karaktär. Trots att det kan riktas kritik till att de laboratoriefremställda ljudsekvenserna inte representerar verkligheten. T.ex. brist på AM-ljud.

Detta hindrade inte svenska staten (Naturvårdsverket) att vägra att se över regelverket, med cyniskt o skamligt påstående att de följer WHO:s nya Guidelines. Detta är osanning då regelverket tvärtom

fastslår att tillämpning av dBA är olämpligt då det inte redovisar det specifika vindkraftsbullet korrekt och att gränsvärdet bör vara högst 38,3 dBA i avvaktan på vetenskaplig utvärdering (Conditional).

Det kan noteras att WHO:s medicinska expertgrupp bestod av tre svenska experter (Pershagen, Eriksson, Nilsson), som ingående redovisade bullerstörningarnas medicinska effekter.

Än värre är att centralmakten helt vägrar att beakta långtidseffekterna av infraljud och markvibrationer. Tyska specialistläkare anger att gränsen är 60 dBZ eller 10 km från ett enda verk. Organisationen har i ett Öppet brev till den tyska regeringen varnat för infraljudets folkhälsoeffekter. Forskaren Stephan Kaula har i uppföljningsstudie "Untersuchung zu gesundheitlichen Beeinträchtigung von Anwohnern durch den Betrieb von Windenergieanlagen" (2019-05-19), varnat för att Förbundsrepubliken kan förvandlas till ett land för "**sömlösa, irriterade och sjuka**". Internationella rapporter visar på dämpad effekt på hjärnan (Kasprzak), sänkt hjärtmuskelkapacitet (Vahl), patologiska effekter (Alves-Pereira) och ökad självmordsstatistik (Zou).

HP:s ledare 15/5 angående vindkraftspark Vimmelstorp, Gislaveds kommun, tar tydlig ställning för fortsatt internationell landgrabbing till glädje för den tyska storkoncern och C,V o MP samt länsstyrelsens handläggare. Resonemanget att högre verk kräver större avstånd är riktigt, men en utopi i verkligheten, så länge som regelverken inte ändras. Det tyska bolaget har genom tillämpning av den svenska beräkningsmodellen kunnat placera verk 800 m från bostäder. Direkt hälsofarligt med statens medgivande. I motsats till den tyska delstaten Bayern, som satt minigränsen för långsiktig hälsa till 10 x verkets höjd, vilket innebär 2000 m. Bolagets MKB visar tydligt att inget verk i Vimmelstorp-projektet uppfyller det tyska kravet. Tvärtom visar tyska, schweiziska o danska studier att de kraftigare vindarna på högre höjd, böjer ner ljudet så att det når mycket längre bort. Vilket är extra besvärande i områden med lågt bakgrundsljud.

Senaste exempel:

- **Variability of wind turbine noise over a diurnal cycle 2018. +6,5 dBA på 3600 m.** Emre Barlas, Ka Ling Wu, Wei Jun Zhu, Fernando Porté-Agel, Wen Zhong Shen

Abstrakt. Det observeras att tidsberoende liksom genomsnittliga ljudtrycksnivåer i nära fält inte visar stora variationer under dagen. Men när vi flyttar oss bort från vindkraftverket, ökar utbredningseffekterna och nattnivåerna bakom vindkraftverken överstiger dagtidnivåerna (vid 3600 m når den genomsnittliga skillnaden 6,5 dBA).

- **Annoyance to wind turbine noise – influence of different acoustical characteristics.** Beat SCHÄFFER1; Reto PIEREN2; Sabine J. SCHLITTEMEIER3; Mark BRINK4; Kurt HEUTSCH15
Laboriestudien avslöjar tre akustiska egenskaper hos vkv-buller, utöver ljudtrycksnivå, som starkt bidrar till irritation på kort sikt: **spektralform, periodisk djupt AM och förekomst av slumpmässig AM** på grund av atmosfärisk turbulens. Dessa akustiska egenskaper bör därför också beaktas i miljökonsekvensbedömningen och inte bara ljudtrycksnivå. /Dessa fakta klargjordes redan 1995 av den ledande svenska forskaren professor Anna Berglund, som då var huvudförfattare till WHO:s Guidelines/.

- **3d-simulation of sound propagation through the wake of a wind turbine: Impact of the diurnal variability. --18 dBA ökning på morgnarna.**

Dietrich Heimann och Antonia Englberger. Institut für Physik der Atmosphäre, Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e.V. Weßling-Oberpfaffenhofen, Germany

.....Ljudnivån nära marken ökas avsevärt av den atmosfäriska och vake-inducerade brytningen för avstånd större än åtta gånger rotordiametern. Denna ökning är starkast under morgon- och kvällstid när det lokalt uppgår till 18 dB. Tredimensionella förökningseffekter är uppenbara och kan inte försummas. En betydande ljudnivåvariation simuleras för kvällssituationer på långt avstånd.

Detta är väl känt bland ansvarskännande kommunpolitiker i Hylte kommun som löpande tagit till sig information i dessa frågor.

Kommuninnevånarna är därför ytterst tacksamma för att den lokala demokratin fortfarande får styra kommunens framtid o att vetorätten ännu inte offrats o överlåtits till centralstyrning i Stockholm.

De centrala myndigheternas mörkläggnig är mer tydlig när det gäller oviljan att utvärdera de vetenskapliga studierna om ännu kraftigare emission av infraljud (ohörbara pulserande luftstötter) och markvibrationer. Den amerikanske forskaren Macillo, visade redan 2015, att kraftiga interagerande infraljud från många verk kan utbreda sig upp till 90 km i vindriktningen vid stabila meteorologiska förhållanden. (60 Vestas verk, 1,5 MW, höjd 150 m).

HP-ledarens positiva syn på den havsbaserade vindkraftsparken vid Middelgrund blir då betänkelig då minsta avstånd till Bjärehalvön är 31 km, Haverdal 34 km samt Falkenberg och Tylösand 35 km. Den industriella anläggningen kommer ses över hela kuststräckan i klart väder. Höga fritids- o bostads-område som Steninge, kommer att se verken mycket tydligt o dessutom exponeras för kraftigt infraljud. Även blinkande sken på natten. Detta kan ge allvarlig exponering av infraljud, som förstärks genom interaktionen från de många verken. Infraljud har låg dämpningsgrad (cylindrisk ljudutbredning) gentemot hörbart ljud (sfärisk utbredning). 3 dBA minskning per dubblerat avstånd mot normalt 6 dB. Denna halvering innebär att tryckvågorna utbreder över långa avstånd utan nämnvärd energiförlust (500-1000-2000-4000-8000 m). Därtill ytterligare samma effekt då vågorna reflekteras över hård vattenyta. Dessa verk är 140m högre än i Marcillos studie. Bäddar för katastrof om det inte utvärderas.

Dessutom är inte vindkraft inte klimatvänligt och har destruktiva effekter på ekosystem, biodiversitet o skogsnäringen (uttorkning, insektsskador, lägre tillväxt m.m.).

Kanadensiska och amerikanska forskare (Keith, Miller, m.fl.) har visat att havsbaserade vindkraftverk kondenserar fukten i atmosfären, så att luften är torr när den når land. Detta får direkt negativ global klimateffekt, som inte motsvarar effekterna av minskad användning av fossil energi. Satsningarna på minskade utsläpp av klimatgaserna CO₂ och metan blir därmed verkningslösa under lång tid.

Tyska beräkningar visar att landets 30.500 vindkraftverk höjer medeltemperaturen med 0,27 °C och har medverkat till mindre nederbörd och allt längre torkperioder. Sannolikt bidrog det också till den extrema torkan 2018.

Effekterna av planerna för 25.000 havsbaserade verk i Nordsjön och utanför de europeiska kusterna (Frankrike, England, Danmark, Norge och Sverige) kan då bli fatala för framtida generationer. Detta utgör även ett hot mot det halländska jordbruket, som måste utvärderas.

Relevant artikel: Windkraft: Wenn „Klimaschutz“ zum Klimakiller wird. 2020-01-27.

Keith o Miller redovisar låg energitäthet, 1,5 graders lokal temperaturökning och att det behövs 5-20 ggr mer landyta för att få full effekt än vad som beräknats. Energitätheten sägs vara upp till 100 ggr mindre än beräknat. Landytan är för liten och det tar närmare 100 år innan man får effekt <http://joannenova.com.au/2018/10/warning-wind-power-warms-local-climate-for-next-hundred-years-needs-5-20-times-as-much-land/>

Verken har därtill indirekta negativa lokala klimateffekter. Markvibrationer komprimerar torvskikten i våtmarker varvid CO2, Metan o NO2 utvecklas. Samma problem i skogarnas humusskikt. Insektsskador, förstärkt ozolytprocess, minskad tillväxt, mindre areal innebär mindre återvinning av CO2 till biomassa.

Vindkraft uppfyller inte kraven på långsiktig hållbarhet och har destruktiva effekter på sjukvårdssektorn, klimat, ekosystem och den nationella skogsnäringen. Dessa måste utvärderas, enligt synpunkter som framförts till svenska forskningainstitut, Formas m.fl med anledning av Webbarium 2020-04-28 . Därtill krävs riskanalys om den nationella effektbalansen kan säkerställas, vintertid vid stark kyla.

Tyskland har redan räddats 10 gånger från kollaps, av andra länder.

Med förhoppning att HP intar en mer granskande inställning i likhet med Göteborgsposten
Ove Björklund
Dagsländevägen 27
302 83 Halmstad

N I M B Y – Not in my backyard

Inte på min bakgård. Ett talessätt som vi på landet möter alltför ofta. Den urbana människan vill ha ekologisk mat, gärna vegansk, vill ha betade hagar och öppna landskap, men varken flugor eller skitlukter ska helst störa landsbygdstrippen alltför mycket.

Inte heller synen av växtskydds-sprutor för att skydda den veganska råvaran från ettåriga grödor eller skogsmaskinen som levererar den förnybara råvaran är alltid så uppskattade.

Vindkraften är ett annat intressant hat-kärleksobjekt i miljövännens ambivalens. Personligen har jag inget emot vindkraft, tycker det är bra och ett resultat av vår tid precis som väderkvarnar varit ett resultat av en annan tid. De lokala konflikter som blossat upp beror till stor del, enligt min erfarenhet, på klantig hantering av projektet med dåligt lokal förankring och brist på lokal delaktighet. Detta skapar utrymme för krafter att driva opinion mot vindkraft som bygger på desinformation om skrämpropaganda om kommande verk. Med det sagt vill jag inte förringa enskilda människors negativa upplevelse av vindkraft. En upplevelse är subjektiv och kan aldrig tas ifrån någon.

Just därför blir det så intressant med fenomenet vindkraft. Många urbana miljömedvetna medborgare ser mycket hellre vindkraft än kärnkraft. Ända tills det blir aktuellt utanför deras sommarstuga eller i "deras" svampskog. Det är därför som vindkraftsfrågan idag fått ett kolonialt drag över sig. Det handlar inte längre om en eller flera "vanliga" markägare – bönder – som vill nyttja sin mark till några verk, utan om stora markägare, ofta av institutionell karaktär, som upplåter mark till gigantiska parker där inget kommer den lokala befolkningen till del eller erbjuds möjlighet till delaktighet.

Aktörerna som vill bygga är ofta internationella multinationella bolag, men också andra aktörer som enskilda kommuner eller kommunala bolag som vill skapa en teoretisk klimatneutralitet genom att investera i vindkraft och tillgodoräkna sig denna produktion i sin totala energiförbrukning. Linköpings kommun har via sitt helägda bolag investerat i storskalig vindkraft i Sunne. Flyget omöjliggör vindkraft nära Linköping, men man kan fråga sig varför inte kommunen valt att gå fram med denna satsning i Kinda skogarna eller i kommunens norra skogsområden. Det finns ju för vindkraft utpekade områden i grannkommunernas översiktsplaner... Kan det vara så att det inte varit lika enkelt att bygga i närheten av egna kommunen, för att det helt plötsligt i så fall kunde fått betydligt fler Linköpingsbor att se negativt på detta?

Men kommunerna som investerar storskaligt är i celebert sällskap. Det visar sig enligt Dagens industri att sedan 2017 är kinesiska staten via sitt kärnkraftsbolag ägare till cirka 20 procent av vindkraften i Norrland! Investeringar från utländsk kapital kan vara en bra vitamininjektion av nettopengar för ett land och en bygd. Men om det handlar om en skendiktatur som strävar efter världsherravälde och kan tänkas använda dylika investeringar till geopolitiska påtryckningar och maktmedel, betackar i alla fall jag mig för den typen av investerare. Dessutom får inte bygden någon nytta i övrigt av detta. Sveriges naivitet blir allt tydligare.

Må så gott i det naivt utreade och ambivalenta Sverige önskar Peter

PETER BORRING

.....

Vindkraften – en ekonomisk katastrof

De låga elpriserna innebär en katastrof för vindkraftsägarna, vilken i slutändan riskerar att spilla över på markägarna. De runt 190 miljarder kronor som har och är på väg att investeras i svensk vindkraft sedan 2000 lär ge en mycket mager avkastning. Det skriver Realtids Per Lindvall.

[Per Lindvall](#) Publicerad 2020-04-23

Under förra veckan föll det genomsnittliga systempriset på Nordpool till 5 öre per kWh. I Sveriges två nordligaste elområden var de nere på 4 öre. En snabbt fallande efterfrågan till följd av

coronapandemin är en förklaring. Men den massiva utbyggnaden av vindkraft de senaste åren har gjort att den samlade effekten av vindkraftsproduktionen i sig är mycket prisdrivande. Ju mer vindkraft som byggs ut desto mer påverkas priset, när det blåser. Vid årsskiftet var den samlade installerade effekten av svensk vindkraft 9000 MW, vilket innebär att den har passerat kärnkraften som har en installerad effekt på 8500 MW, eller 7600 MW om vi räknar bort Ringhals 1.

Med ett normalt effektbehov i Sverige på mellan 12000-20000 MW, 27000 MW är det högsta effektbehov som vi har haft i Sverige och under sommarmånaderna faller den ner mot 10000 MW, så får vindkraften en mycket stor prispåverkan. Läger vi på de planerade vindkraftsutbyggnaderna av knappt 1000 MW i år och 4000 MW under 2021, så kommer vindkraften, när det blåser, att täcka hela eller större delen av det momentana effektbehovet i Sverige. Vi ska då komma ihåg att 5000 MW av den samlade vattenkraftseffekten på 16000 MW inte är reglerbar.

Eftersom det är den momentana relationen mellan producerad och konsumerad effekt som styr elpriset så lär detta falla mot noll under dessa perioder, oavsett corona eller inte.

Visst vi kan kanske öka exporten, men eftersom vädersystemen över Nordatlanten är hyfsat synkade så lär goda vindförhållanden i Sverige också gälla den stora produktionen i Danmark och norra Tyskland, där elpriserna mer regelmässigt drivs ner mot noll och även negativa priser förekommer. Dessutom är, som bekant, överföringskapaciteten begränsad. Det gäller även inom Sverige. Med den massiva utbyggnaden av vindkraft i norra Sverige, där den under året planerade driftsättningen av det gigantiska Markbygdenprojektet tillför uppemot 1000 MW, så lär detta kunna bli fallet redan under innevarande år.

Hur investerare i det senare projektet, med den tyska turbintillverkaren Enercon och dess ägare Aloys Wobben i spetsen ska få ekonomi i det projektet är en gåta. Visst, break-even kalkylen för vindkraften har sjunkit påtagligt under de senaste tio åren, från närmare 80 öre/kWh 2008 till hälften idag. Men med elcertifikat som nu handlas till 10 öre/kWh så är vindkraften en variant på Ebberöds bank, eller den bibliska varianten av att så på hälleberget, med tillägget att ju mer du sår desto sämre växer det.

Visst, det går att göra andra bedömningar om framtida elbehov, förmågan att lagra energi, genom att producera vätgas och bättre batterier, och liksom att därmed styra efterfrågan mot produktionen, men dessa investeringar ska betalas här och nu.

Och de historiska vindkraftsinvesteringarna är naturligtvis att betrakta som havererade vid dessa priser. Där lär ägare, och i många fall kreditgivare få ta en stor smäll. Den kalkylen blir inte bättre av att både den tekniska, men framför allt den ekonomiska livslängden är betydligt kortare än vad man räknade med för tio år sedan. I många investeringskalkyler, med kopplade amorteringsplaner, har man räknat med 25-årig livslängd, medan den verkliga kan vara runt 15 år, där de låga elpriserna gör historiska underhållsplaner och tillkommande renoveringsbehov helt olönsamma. Men utslagning av vissa vindkraftsproducenter påverkar inte bara ägare och kreditgivare. De som riskerar att få en riktigt stor smäll är markägarna där vindkraftverken står, för det är de som har det slutliga återställandeansvaret. Fonderingarna för demonteringen av uttjänta vindkraftverk står nämligen inte i någon proportion till de verkliga kostnaderna. Och att riva ett vindkraftverk, och frakta betongfundamenten till närmaste deponistation, är inte mycket billigare än att uppföra det. Sorry.

Dessa låga elpriser påverkar naturligtvis alla elproducenter, där elaffären för många biobränsleeldade kraftvärmeverk redan är en stor förlustaffär. Kärnkraften är också en usel affär.